

★ GROEP 2 ★ 6 TOT 8 JAAR

HET HELE SOEPZOOTJE Floor Bal & Sebastiaan Van Doninck (Illustratie) Gottmer (door Bert Wastijn)

OVER DE MAKERS

In haar job als journalist wil **Floor Bal** ingewikkelde onderwerpen luchtig en begrijpelijk uitleggen aan het grote publiek. Ze is redacteur onderwijs & wetenschap bij universiteitsblad Advalvas. Daarnaast schrijft ze boeken. Haar verhalen omvatten soms kleine en soms grote dingen. Maar het onderwerp is altijd het verleden. Zo kan ze haar studie geschiedenis ook goed inzetten. Met enkele van haar journalistieke projecten haalde ze eerder al de Gouden Woelmuis (in 2017) en de Kring Award voor het beste nieuwsverhaal van 2013 in huis.

Naar: floorbal.nl

Sebastiaan Van Doninck, geboren in 1979, groeide op in een Vlaams dorpje. Onder invloed van zijn kunstzinnig moeder tekende hij niets liever dan dieren. De passie groeide uit tot een beroep en hij startte in 2002 een eigen studio waar hij illustreert voor jong en oud. Als freelancer werkt hij voor Lannoo, De Eenhoorn, Querido, Davidsfonds, Gottmer ... en ook voor media als De Morgen, De Standaard of Humo. In kinderliteratuur kennen we zijn prenten vanuit 'Geluk voor kinderen' en 'Mijn steen'. In zijn werk als illustrator combineert hij digitale en handgetekende technieken.

Naar: www.sebastiaanvandoninck.com

1. VOOR HET LEZEN

De ondertitel van het boek "Het ontstaan van het heelal, de aarde, de mensen en de rest", toont mooi waar het boek over gaat. Deze keer gaat het niet over Adam en Eva. Neen, we maken kennis met de evolutietheorie en onze planeet. *Noot: niet elke geloofsovertuiging laat deze leer toe of omarmt de waarde van deze theorie. Probeer, wanneer dit topic aan bod komt, hier geen oordeel over te uiten of goed na te vragen bij de betrokken school, bib of organisatie wat het standpunt hieromtrent is.*

Maak kennis met de wereld!

Materiaal

- Wereldbol (bv. lamp) of Wereldkaart (Bijlage 1. Noot: ik koos bewust voor een andere versie dan de Europa-gecentreerde kaart). Eventueel kan je prenten uit een atlas gebruiken

- Stap 1 Toon de kinderen de wereldbol of de wereldkaart. Vraag de kinderen wat ze zien. Laat ze vertellen en verkennen.
- Stap 2 Indien dit nog niet gebeurde, zoom in op de verschillende kleuren van de wereldbol: wat is het blauwe (*de zee/oceaan*), het groene (*het land*), het witte (*de polen (zuidpool)*).
- Stap 3 Ga daarna nog een laatste keer dieper in op wat er waar leeft. Wie/Wat leeft er in het blauwe? Wie/Wat leeft er op het land? Op de polen? Kunnen ze aanwijzen waar zij nu zijn?

Stap 4 Vraag daarna aan de kinderen hoe zij denken dat de aarde en alles wat er op deze planeet leeft is ontstaan? (zie opmerking hierboven!).

Neem ze dan mee naar het boek. Ga naar de eerste pagina (daarop staat “dit is de aarde.”) En start!

2. TIJDENS HET LEZEN

Tips en opvallende elementen

- Dit boek leent zich perfect in het samen (voor)lezen. Wanneer je de intonatie van het voorlezen afstemt op de grootte van het lettertype, heb je al een fijne interactie (met jezelf).
- Het boek herhaalt vaak “Het hele soepzootje”. Het kan leuk zijn om met de kinderen af te spreken om mee te doen. Wanneer je het hebt over het soepzootje, kunnen ze samen herhalen “Het Hele Soepzootje”.
- Omdat dit boek een proces van ontwikkeling weergeeft, is het een optie om tijdens het lezen ook al inhoudelijk wat beschouwend te werken. Vragen te stellen ‘just in time’ of ‘wanneer het zich voordoet’. Het boek speelt bijvoorbeeld wat met taal. Je kan als je voorleest (of samen leest) het kind enkele vragen stellen, zonder dat het per se de flow gaat breken. Bijvoorbeeld:
 - (p. 3) “Helemaal Niets? Nee, in al dat niets bestaat één iets. Een klein zaadje waaruit alles zal ontstaan. Een heet stipje met alles erin.” > Ga eens dieper in op die zin, samen met de kinderen. Wat zou er kunnen gebeuren met zo’n heet stipje? En wat zit er dan allemaal in? Is zo’n stipje dan groot of klein? En wat als er téveel in zo’n stipje zit? ...
 - (p. 4) “Een stille knal, want geluid is er ook nog niet. Wel zo lekker rustig.” > Wat is geluid? Een stille knal? Wat zou dat betekenen?
 - (p. 9) De aarde verandert en past zich aan. De steen maakt de grond stevig en het ijs smelt tot water. De bol blijft groeien tot hij af is.” > Wanneer is die dan af? Hoe zou de planeet dat dan weten? Welke link leggen de kinderen met hun lichaam en het groeien ervan?
 - (p. 25) “Deze naakte apen kunnen goed denken. En zelfs praten. Het zijn geen dieren meer, maar mensen.” Wanneer is een dier geen dier meer? Wat denken de kinderen?
- Ook de prenten laten heel wat zien. Op p. 9-10 wordt de basis van de aarde gevormd. Als de kinderen terugdenken aan de wereldbol van “voor het lezen”, wat herkennen ze?
 - Zien de kinderen hoe de zon op p. 10 uit allemaal kringetjes bestaat? Wat zou dat betekenen? (*De zon is een bal van vuur!*)
- Merk op hoe ook de vormgeving afgestemd is op de inhoud van de tekst. Bijvoorbeeld golven de woorden mee op p. 12 en wiebelen ze op p. 13.
- Op p. 15-16 komen de eerste dieren in het zicht. Bekijk eventueel samen met de kinderen welke dieren ze herkennen. En welke niet!
- Het kan belangrijk om te tonen dat op p. 17 de afgebeelde dieren een proces zijn. Dat elk dier er naast of onder een ‘kindje’ van het eerste dier is. Wijs eventueel aan tijdens het lezen “Af en toe krijgt een vis een bijzonder kind ...”
- Op p. 19 gaat het over allerlei dieren. Die staan ook allemaal afgebeeld op de prent.
 - Vind je ze?
- Op p. 21 komt de vraag “Wie zullen er nu op aarde komen?”
 - Wat denken de kinderen? Zie je trouwens de rat?
- En dan komen we op p. 24-25 uiteindelijk bij de wereld waar de kinderen (en wijzelf) in leven. Wonen de kinderen eerder in een stad? Of veraf? Zie je het huisje zo alleen op het eiland? Merk je hoe de vlag op de maan geen land-vlag is?

3. NA HET LEZEN

Kringgesprek over het verhaal

Het verhaal omvat een proces waarin de aarde, de dieren en de mens zijn ontstaan. Hierboven werd reeds aangehaald dat het interessant kan zijn om doorheen het verhaal af en toe te beschouwen en verdiepen. Gebeurde dat niet, kun je nog heel wat vragen uit 2 – *Tijdens het lezen* ook hier gebruiken.

Richtvragen over het verhaal

- Probeer met de kinderen het volledige proces van het ontstaan te reconstrueren. *Tip: gebruik enkele kantelpunten uit het boek (de knal, het water-land, de eerste organismen, de vissen, het op het land gaan, de dino's, de mensen ...) Neem ofwel een kopie van die fragmenten, of blader er door en laat de kinderen zelf vertellen.*
 - Is de schrijver nog iets vergeten in haar boek? Wat zouden de kinderen willen toevoegen in dit proces? Waarom?
- Dit boek heeft heel wat mogelijkheden om te gaan filosoferen (of feiten te gaan benoemen). Het interessante aan filosoferen is dat je met een vraag kan starten en samen op zoek kunt gaan hoe de kinderen erover denken. Het moeilijke aan filosoferen is om als gespreksleider geen oordeel te hebben en alle antwoorden als waardevol te aanvaarden. Probeer een gespreksomgeving te creëren waar vrijuit praten met respect voor elkaar en elkaars mening centraal staat. Werk eventueel met een praatstok die de kinderen kunnen doorgeven, zodat de vinger niet moet worden opgestoken. Enkele fijne vragen over het verhaal kunnen de aanleiding vormen:
 - Wat zou er voor gezorgd hebben dat dat kleine puntje (in het begin) is ontploft?
 - Hoe zou de wereld eruit zien als de dino's nu ook nog leefden?
 - Wat zou de volgende stap voor de aarde/de mens kunnen zijn?
 - ...

Illustraties

Algemeen: Wat vinden ze van de tekening(en) (probeer de woorden mooi of lelijk te vermijden)? Laat de kinderen nadenken wat ze van de tekening of delen van de prenten vinden. Het helpt om hen te laten omschrijven wat ze zien. Vraag welke dingen ze grappig vonden, waar ze minder blij van worden of wat ze zelf uit de tekening zouden knippen.

Vragen die je bij de prenten kunt stellen:

- Wat vinden ze eigenlijk van de illustraties?
- Wat vinden de kinderen van de (donkere) kleuren in het boek? Waarom vinden ze dat? En waarom denken ze dat de illustrator op die manier kleuren heeft gebruikt? *Tip: toon af en toe een prent om te bespreken.*
- Wat zien de kinderen allemaal op de tekeningen? (Kijk voor voorbeelden ook nog eens naar 2 Tijdens het lezen.)
- Vinden de kinderen dat de illustraties bij het verhaal passen? Waarom wel? Waarom niet?
- Wat vinden ze grappig aan de tekeningen?
- Beschouwen de kinderen de tekst als deel van de tekening? Want die doet soms lekker mee met de tekening. Waarom vinden ze dat?
- Als ze op basis van een tekening zouden moeten kiezen wanneer in de geschiedenis ze zouden mogen leven, wanneer zou dat zijn? Laat de kinderen een periode en prent kiezen en laat hen vertellen waarom ze voor deze periode kiezen.

Het kan ook fijn zijn om even te vergelijken met een ander boek. Vraag de kinderen om een ander boek uit de KJV-selectie te kiezen. Het maakt niet uit welk boek. Laat hen verwoorden waarom de tekeningen op elkaar lijken en waarom de tekeningen niet op elkaar lijken.

- Zou de andere tekenstijl ook bij dit verhaal passen en omgekeerd?
- Welke dingen vinden ze leuker bij dit boek? Welke dingen vinden ze leuker bij de prenten van het andere boek? Waarom?

De toekomst van onze planeet!

Doorheen het boek maken we kennis met de geschiedenis van onze planeet. Maar is er ook een toekomst?

Materiaal

- Papier
- Spullen om te schrijven, tekenen en kleuren

Opdracht

- Stap 1 Laat de groep kinderen zichzelf verdelen (laat de kinderen gerust vrij om te kiezen met hoeveel ze willen werken (alleen, per 2, ...))
- Stap 2 Geef de kinderen de opdracht om na te denken over de wereld binnen 1000 jaar (dus héééééél ver in de toekomst). Dat mogen ze doen in een combinatie van woord en beeld. Waar ze mee beginnen, maakt niet uit. Vraag hen een werk te maken waar ze (net zoals het boek) de twee in elkaar laten passen. (bv. *Golvende zinnen/woorden*).
- Stap 3 Discussieer na hun werkjes over de toekomst van de planeet.

De foute periode...

Of misschien heeft de auteur zich vergist? En is er een periode die niet helemaal juist is OF zelfs helemaal ontbreekt.

Materiaal

- Papier
- Spullen om te schrijven

Opdracht

- Stap 1 Laat de groep kinderen zichzelf verdelen (laat de kinderen gerust vrij om te kiezen met hoeveel ze willen werken (alleen, per 2, ...))
- Stap 2 Geef de kinderen de opdracht om na te denken over welke periode niet klopt of ontbreekt.
- Stap 3 Maak samen met de kinderen een nieuwe tijdslijn en bespreek hoe de wereld er dan nu zou uit zien.

Het hele soepzootje: warm en in de oude doos!

Misschien is er al veel verteld. En wat denk je van: Soep?

Materiaal

- Een recept voor (plantaardige) groentesoep (lekker inclusief!) – zie het internet
- 'Er Was Eens – De Mens'

Opdracht

- Stap 1 Ga (samen?) met de kinderen aan de slag om de soep te maken (of je hebt ze zelf al gemaakt vooraf).
- Stap 2 Nestel je samen met de kinderen gezellig bij elkaar en bekijk een docu over het ontstaan van de aarde. Misschien heeft jouw bib wel de 'Er Was Eens...' serie in huis en vind je 'De Mens' terug. Of je zoekt het via [YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=...).
- Stap 3 Veel kijk en eet-plezier!

ANDERE LEESTIPS

- Van oerknal tot robot, alles heeft een begin / Marc Ter Horts (Gottmer, 2015)
- Samen Hier / Oliver Jeffers (De Fontein, 2018)
- Was de aarde vroeger plat? / Bette Westera, Sylvia Weve (Illustrator) (Gottmer, 2017)
- De aarde heeft het te warm / Katrien van Liempt (Davidsfonds/Infodok, 2008)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren. Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.